

ਰੂਫਾਨ ਦਾ ਜ਼ਮ੍ਹਾ ਹੋਣਾ¹

ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ #7

V. ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਤੀਜੇ ਪਸਾਹ ਤਕ²

- ੳ. ਯਿਸੂ ਨੇ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਲੰਗੜੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ (ਯੂਹੰਨਾ 5: 1-47)।
- ਅ. ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਿੱਟੇ ਤੋੜੇ ਸਨ (ਮੱਤੀ 12: 1-8; ਮਰਕੁਸ 2: 23-28; ਲੂਕਾ 6: 1-5)।
- ੲ. ਯਿਸੂ ਨੇ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਸੁੱਕੇ ਹੱਥ ਵਾਲੇ ਆਦਾਮੀ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ (ਮੱਤੀ 12: 9-14; ਮਰਕੁਸ 3: 1-6; ਲੂਕਾ 6: 6-11)।
- ਸ. ਯਿਸੂ ਨੇ ਗਲੀਲ ਦੀ ਝੀਲ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ (ਮੱਤੀ 12: 15-21; ਮਰਕੁਸ 3: 7-12)।
- ਹ. ਦੁਆ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਚੇਲੇ ਚੁਣੇ (ਮੱਤੀ 10: 2-4; ਮਰਕੁਸ 3: 13-19; ਲੂਕਾ 6: 12-16)।

ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਮਹਾਨ ਗਲੀਲੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੌਰਾਨ ਯਿਸੂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਈ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਉਸ ਤੋਂ ਵਚਨ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਚੰਗਿਆਈ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਲਈ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮੰਚ ਤਿਆਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਬਾਰਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚ ਕਰਾਂਗੇ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਭਾਗ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਹੋਈ ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ। ਹਰ ਥਾਂ ਯਿਸੂ ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਜਸੂਸ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ (ਮਰਕੁਸ 3: 2; ਮੱਤੀ 12: 10)। ਜਦ ਯਿਸੂ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਫਸਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਭੜਕ ਗਏ (ਲੂਕਾ 6: 11)। ਮੱਤੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨੇ ... ਉਹਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰੀਏ’’ (ਮੱਤੀ 12: 14; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 3: 6)। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ‘‘ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸਤਾਇਆ,’’ ਅਤੇ ਉਹ ‘‘ਉਹਦੇ ਮਾਰ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਮਗਰ ਪਏ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 5: 16, 18)।

ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਯਹੂਦੀ ਯਾਜਕ ਤੰਤਰ ਦੀ ਤਰਕਹੀਣ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਲਿਖਿਆ? ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰੋਮੀ ਸਲੀਬ ਤੇ ਮਰਨ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 6: 6; ਵੇਖੋ 12: 2)। ਮੈਂ ਸੰਦੇਹਵਾਦੀਆਂ (ਹਾਸੇ ਨਾਲ) ਦੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ‘‘ਜੇ ਯਿਸੂ ਸਚਮੁਚ ਸਿੱਧ ਸੀ ਜੋ ਹੋਣ ਦਾ ਉਹਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕ ਸਜ਼ਾ ਪਾਏ ਹੋਏ ਮੁਜਰਮ ਵਾਂਗ ਕਿਉਂ ਮਰਿਆ? ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਹਵਾਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗੇ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਝਗੜੇ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੇਖਾਂਗੇ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਾਂਗੇ।

ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ

ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚਲਾ ਵਿਰੋਧ ਸੱਬਤ ਦੇ ਨਿਆਮਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਤੇ ਝਗੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗੇ।

‘‘ਸੱਬਤ’’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ ‘‘ਅਰਾਮ’’ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖੁਦਾ ਨੇ, ਸਤਵੇਂ ਦਿਨ ਅਰਾਮ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਉਤਪਤ 2: 1-3)। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਤਵੇਂ ਦਿਨ ਦਾ ਅਰਾਮ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੱਬਤ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਦਸ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਕੁਚ 20: 8-11)। ਸੱਬਤ ਦਾ ਦਿਨ ਅਰਾਮ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੇ ਧਿਆਨ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਸੱਬਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਠਹਿਰਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਗਿਣਤੀ 15: 32-36; ਨਹਮਯਾਹ 13: 15-22; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 17: 19-27)।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਿਆਮ ਕਾਫ਼ੀ ਸਖ਼ਤ ਸਨ, ਪਰ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਵੇਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਐੱਚ. ਆਈ. ਹੈਸਟਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਇਸ ਦਿਨ ਦਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਇਕ ਬੜਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਅਕਾਊ ਕੰਮ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਕੇ ਦੇਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਨਿਆਮ ਤਾਂ ਬੜੇ ਹੀ ਬੇਤੁਕੇ ਸਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵੱਜੋਂ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨਕਲੀ ਦੰਦ ਲਾਉਣਾ ਧੌਲੇ ਪੁੱਟਣਾ ਜਾਂ, ਕਣਕ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋੜਨ, ਜਾਂ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਦੋ ਅੱਖਰ ਇਕੱਠੇ ਲਿਖਣਾ ਵੀ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।³ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਧਾਏ ਗਏ ਨਿਆਮਾਂ ਕਰਕੇ ਸੱਬਤ ਦਾ ਦਿਨ ... ਮਨਾਉਣਾ ਵਿਹਾਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ... ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਸੱਬਤ ਦਾ ਅਰਥ ਹੀ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ।⁴

ਵਾਰਨ ਵਿਅਰਸਬੇ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਹੈ, ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਬਤ ਭਾਵ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਸਦੇ ਨਿਆਮਾਂ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕੈਦਖਾਨੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।⁵

ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਸੱਬਤ ਦੇ ਘਸੇ ਪਿਟੇ ਉਲਝੇ ਨਿਆਮ ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਕਾਨੂੰਨ’’ ਬਣ ਗਏ।⁶ ਕਿਉਂਕਿ (ਵਿਹਾਰਕ ਤੌਰ ਤੇ) ਕੋਈ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੇ ਜੁਰਮ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣਾ ਕੋਈ ਔਖੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਲੰਘਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਗਿਣਤੀ 15: 32-36)।⁷

ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਧਰੰਗੀ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨਾ (ਯੂਹੰਨਾ 5: 1-47)

ਸਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਮਹਾਨ ਗਲੀਲੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰਬ ਲਈ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਾਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 5: 1)। ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਯਹੂਦੀ ਪਰਬਾਂ, ਪਸਾਹ, ਪੈਂਟੀਕੋਸਟ ਅਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਪਰਬ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਪਰਬਾਂ⁸ ਲਈ ਸਾਲ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 5: 17)। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਪਰਬ ਕਿਹੜਾ ਸੀ,

ਪਰ ਪਸਾਹ ਦੇ ਪਰਬ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।⁹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਸਾਹ ਹੀ ਮੰਨਾਂਗੇ।

ਪਿਛਲੇ ਪਸਾਹ ਦੌਰਾਨ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਕਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਯਹੂਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰੋਧ ਭੜਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।¹⁰ ਇਸ ਪਸਾਹ ਤੇ ਤਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਬੈਤਸੈਦਾ ਦੇ ਤਲਾਅ ਵਿਚ ਅਠੱਤੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਬੀਮਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਇਸ ਅਚੰਭੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: ‘‘ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਉੱਠ, ਆਪਣੀ ਮੰਜੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਤੁਰ ਪਉ! ਅਤੇ ਓਵੇਂ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਚੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੰਜੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਤੁਰਨ ਲੱਗਾ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 5:8, 9)। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਫੇਰ ਇਹ ਅਹਿਮ ਵਾਕ ਜੋੜਿਆ: ‘‘ਉਹ ਸੱਬਤ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ’’ (ਆਇਤ 9)। ਰੱਬੀਆਂ ਦੀ ਰੀਤ ਮੁਤਾਬਕ, ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੰਜੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਮੁਤਾਬਕ, ਮੰਜੀ ‘‘ਸੰਯੋਗ ਦੀ ਗੱਲ’’ ਸੀ), ਪਰ ਮੰਜੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕੱਛ ਵਿਚ ਮੰਜੀ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ; ਪਰ ਜਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਿਸਤਰਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮਗਰ ਪੈ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਜਨਤਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਜਿਹੜਾ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੈ, ਕਈ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,¹¹ ਜਿਸ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਮੂਲ ਬਚਾਅ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਜੇ ਖੁਦਾ ‘‘ਕੰਮ’’ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਆਇਤ 17)।¹² ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਨ (ਆਇਤਾਂ 19–30)। ਯਿਸੂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਯਹੂਦੀ ਭੈਭੀਤ ਹੋ ਗਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ‘‘ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਤੁਲ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ’’ ਸੀ (ਆਇਤ 18)! ਫਿਰ ਮਸੀਹ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਉਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਹੋਣ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਆਪਣੇ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ, ਲਿਖਤ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਖੁਦ ਖੁਦਾ (ਆਇਤਾਂ 31–47) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਇਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਕ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ। ਬਰਟਨ ਕਾਫ਼ਮੈਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਅਰਥ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ।’’¹³

ਸਾਫ਼ ਹੈ, ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਯਿਸੂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਤੋਂ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਇਸ ਸਫ਼ਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਿੱਟੇ ਤੋੜਨਾ

(ਮੱਤੀ 12: 1-8; ਮਰਕੁਸ 2: 23-28; ਲੂਕਾ 6: 1-5)

ਗਲੀਲ ਪਰਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ,¹⁴ ਇਕ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਮਸੀਹ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨਾਲ ਅਨਾਜ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ, ਸੋ ਉਹ ਸਿੱਟੇ¹⁵ ਤੋੜ-ਤੋੜ ਕੇ ਖਾਣ ਲੱਗੇ’’ (ਮੱਤੀ 12: 1)। ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਕਿ ਚੇਲੇ ‘‘[ਸਿੱਟੇ] ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਲ ਮਲ ਕੇ ਖਾਂਦੇ ਸਨ’’ (ਲੂਕਾ 6: 1)। ਕਣਕ ਦਾ ਦਾਣਾ ਛਿਲਕੇ ਵਿਚ ਢੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਛਿਲਕਾ ਲਾਹੁਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਤੁੜੀ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਮਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਉਹ ਫੋਕਟ ਨੂੰ ਫੂਕ ਮਾਰ ਕੇ ਉਡਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਣਕ ਦੇ ਕੱਢੇ ਦਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹਿਲਾ ਕੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਕੇ ਖਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋੜ ਕੇ, ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਲ ਕੇ, ਫੂਕ ਮਾਰ ਕੇ ਕਣਕ ਦਾ ਦਾਣਾ ਚੱਬਦਿਆਂ, ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋੜਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਲਈ ਅਚਾਨਕ ਕੁਝ ਫਰੀਸੀ ਉੱਥੇ ਆ ਧਮਕੇ।¹⁶ (ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਹਾਸੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਵੀ ਹੈ: ਅਡੰਬਰੀ ਫਰੀਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਪਾਈ ਕਣਕ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਲੁਕ ਕੇ ਬੈਠੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਯਿਸੂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ!)

ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਮੁਤਾਬਕ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਤੋੜ ਕੇ ਖਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 23:25)। ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਸੀ। ਫਰੀਸੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਕੁਝ ਸਿੱਟੇ ਤੋੜਨਾ ਵਾਢੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਅਨਾਜ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਲਣਾ ਅਨਾਜ ਛੱਟਣ ਵਾਂਗ ਸੀ, ਫੂਕ ਮਾਰ ਕੇ ਛਿਲਕੇ ਉਡਾਉਣਾ ਹਵਾਂ ਵਿਚ ਤੂੜੀ ਉਡਾਉਣ ਵਾਂਗ ਅਤੇ ਦਾਣੇ ਚੱਬਣਾ ਚੱਕੀ ਵਿਚ ਪੀਹਣ ਵਾਂਗ ਸੀ। (ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ‘‘ਖਾਣਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ’’ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਨਾਹੀ ਸੀ।)

ਇਸ ਮੌਕੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਚਾਅ ਨਾਲੋਂ ਫਰਕ ਸੀ। ਅਖ਼ੀਰ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ‘‘ਨਿਰਦੋਸ਼’’ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ (ਮੱਤੀ 12:7)। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ‘‘ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ’’ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ:

(1) ‘‘ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ’’ – ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਤੰਬੂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਤੇ ਦਾਉਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਮੱਤੀ 12:3, 4; ਲੂਕਾ 6:3, 4; ਵੇਖੋ 1 ਸਮੂਏਲ 21:6; ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 24:5-9)।¹⁷

(2) ‘‘ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ’’ – ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਯਾਜਕ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਦੇ ਸਨ (ਮੱਤੀ 12:5; ਵੇਖੋ ਗਿਣਤੀ 28:9, 18, 19)। ਸੱਬਤ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਯਾਜਕਾਂ ਲਈ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਝੇਵੇਂ ਭਰਿਆ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

(3) ‘‘ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ’’ – ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਬਤ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਬੋਝ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਬਰਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ: ‘‘ਸੱਬਤ ਦਾ ਦਿਨ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਦਿਨ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਲਈ’’ (ਮਰਕੁਸ 2:27)। ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਪੇਟ ਭਰਨ ਦੀ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਦਾ ਬੋਝ ਪੈ ਗਿਆ।

(4) ‘‘ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ’’ – ਕਿਉਂਕਿ ਰੀਤਾਂ (ਖ਼ਾਸਕਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ) ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਦੂਰ ਕਰਨਾ (ਜਿਸ ਵਿਚ ਭੁੱਖ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ) ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ਿਆ 6:6 ਦੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਕਰਵਾਈ: ‘‘ਮੈਂ ਬਲੀਦਾਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦਯਾ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।¹⁸’’ (ਮੱਤੀ 12:7)।

(5) ‘‘ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ’’ – ਕਿਉਂਕਿ ਮਸੀਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਫਰੀਸੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹੋਣਗੇ: ‘‘ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਐਥੇ ਹੈਕਲ ਨਾਲੋਂ¹⁹ ਵੀ ਇਕ ਕੁਝ [ਜਾਂ, ਕੋਈ²⁰ ਵੱਡਾ ਹੈ]’’ (ਮੱਤੀ 12:6); ‘‘ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਤਾਂ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ’’ (ਮੱਤੀ 12:8; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 2:28; ਲੂਕਾ 6:5)। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ ਕਿ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਫਰੀਸੀ ਜ਼ਰੂਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਕੁੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ, ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਲਾਲ ਪੀਲੇ ਹੋ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋਣਗੇ।

ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸੁੱਕੇ ਹੱਥ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨਾ

(ਮੱਤੀ 12: 9-14; ਮਰਕੁਸ 3: 1-6; ਲੂਕਾ 6: 6-11)

ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ,²¹ “ਇਕ ਹੋਰ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ” ਯਿਸੂ ਇਕ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਲੂਕਾ 6: 6)। ਮੱਤੀ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਮੁਤਾਬਕ “ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਭਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਆਇਆ” (ਮੱਤੀ 12: 9);, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਨਾਜ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਕਾਰਣ ਉਸ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸਭਾ ਵਿਚ, “ਇਕ ਮਨੁੱਖ ... ਜਿਸ ਦਾ ਹੱਥ ਸੁੱਕਾ ਹੋਇਆ ਸੀ” (ਮੱਤੀ 12: 10) ਵੀ ਸੀ। (ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ?) ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਤਕ ਵੇਖਿਆ ਕਿ “ਵੇਖੋ, [ਯਿਸੂ] ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਚੰਗਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ”²² (ਮਰਕੁਸ 3: 2)। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬਰ ਦਾ ਬੰਨ੍ਹ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੰਡ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਦਿੱਤੀ, “ਭਲਾ, ਸਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਚੰਗਾ ਕਰਨਾ ਜੋਗ ਹੈ?” (ਮੱਤੀ 12: 10)।

ਯਿਸੂ ਡਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੁੱਕੇ ਹੱਥ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਵਿਚਕਾਰ ਖੜਾ ਹੋ” (ਮਰਕੁਸ 3: 3), ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਮਹਣੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕਰਕੇ, ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਸਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਭਲਾ ਕਰਨਾ ਜੋਗ ਹੈ ਯਾ ਬੁਰਾ ਕਰਨਾ? ਜਾਨ ਬਚਾਉਣੀ²³ ਯਾ ਨਾਸ ਕਰਨੀ?” (ਲੂਕਾ 6: 9)। ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਅਸਾਨ ਜਿਹੀ ਉਦਾਹਰਣ ਵਰਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਸਬੰਧ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇ ਕੋਲ ਇਕ ਭੇਡ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਸਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਟੋਏ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਨਾ ਕੱਢੇ?²⁴ ਸੇ ਮਨੁੱਖ ਭੇਡ ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਉੱਤਮ ਹੈ! ਇਸ ਲਈ ਸਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਭਲਾ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ (ਮੱਤੀ 12: 11, 12)।

ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਵਿਚ ਦਇਆ ਦੀ ਘਾਟ ਤੋਂ ਦੁਖੀ (ਮਰਕੁਸ 3: 5), ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਵਧਾ!” (ਮੱਤੀ 12: 13)। “ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਵਧਾਇਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਵਾਂਗ ਚੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ” (ਆਇਤ 13)। ਇਹ ਇਕ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ!

ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ (ਫੇਰ) ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਹਾਰ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ “ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿੰਜ ਨਾਸ ਕਰਨ” (ਮੱਤੀ 12: 14)। ਮਰਕੁਸ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੇਰਵਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: “ਤਦ ਫ਼ਰੀਸੀ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਝੱਟ ਹੇਰੋਦੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਮਤਾ ਪਕਾਉਣ ਲੱਗੇ” (ਮਰਕੁਸ 3: 6)। ਫ਼ਰੀਸੀ ਹੇਰੋਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਣਦੇ ਸਨ,²⁵ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਰਸੂਖ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹ ਹੇਰੋਦੀਆਂ ਤੋਂ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਨਫਰਤ ਯਿਸੂ ਤੋਂ ਸੀ।

ਸੱਬਤ ਤੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿਆਂਗਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਦੇ ਸੱਬਤ ਦਾ ਖੁਦਾ ਦਾ ਨੇਮ ਨਹੀਂ ਤੋੜਿਆ, ਨਾ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਕਦੀ ਕਦੀ ਉਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਆਪਣੇ ਬਾਈਬਲ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਈ ਵਿਚ ਵੀ

ਨਹੀਂ ਪੁੱਜੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਿਨ ਰਾਤ ਉਸ ਦੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ. ਡਬਲਯੂ. ਮੈਕਗਰਾਥ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘‘ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਯਿਸੂ ਦੀ ਜਾਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲਹੂ ਦੀ ਲਾਲ ਰੇਖਾ ਇੰਜੀਲ ਵਿਚ ਦੀ ਚੱਲਦੀ ਹੈ।’’²⁶

ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ

ਤਿੰਨ ਸੱਬਤਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੋ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ।

ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਅਲਹਿਦਗੀ (ਮੱਤੀ 12: 13-21; ਮਰਕੁਸ 3: 7-12)।

ਪਹਿਲਾਂ ਮਸੀਹ ਨੇ ਹੋਰ ਝਗੜਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਲਿਆ। ਮੱਤੀ ਨੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨੇ ‘‘ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ’’ (ਮੱਤੀ 12: 14)। ਫਿਰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿ ਯਿਸੂ ਉੱਥੋਂ ਚਲਿਆ ਗਿਆ’’ (ਮੱਤੀ 12: 15) ਤਣਾਅ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖਿਸਕਣਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਥੇ ਹੋਇਆ।

‘‘ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨਾਲ ਝੀਲ [ਗਲੀਲ ਦੀ ਝੀਲ] ਵੱਲ ਚਲਿਆ ਗਿਆ’’ (ਮਰਕੁਸ 3: 7)। ਉੱਥੇ ਵੀ, ਲੋਕਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਿਆ: ‘‘... ਅਤੇ ਗਲੀਲ ਤੋਂ ਇਕ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋ ਗਈ। ਯਹੂਦੀਆਂ, ਅਤੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਅਤੇ ਇਦੋਮੀਆ²⁷ ਤੋਂ ਅਤੇ ਯਰਦਨ ਪਾਰ ਅਤੇ ਸੂਰ ਅਤੇ ਸੈਦਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਇਕ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ... ਉਸ ਕੋਲ ਆਈ’’²⁸ (ਮਰਕੁਸ 3: 7, 8)। ਯਿਸੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ,²⁹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਚੰਗਿਆਈ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਬਦਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਣ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 12: 15, 16; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 3: 11, 12)। ਕਿਉਂਕਿ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਵਧਣਾ ਹੀ ਸੀ।

ਮੱਤੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਨਬੂਵਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 12: 17-21; ਵੇਖੋ ਯਸਾਯਾਹ 42: 1-4): ਨਗਰ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦਾ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਨਾਲ ਇਹ ਵਚਨ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਕਿ ‘‘ਉਹ ਨਾ ਝਗੜਾ ਕਰੇਗਾ, ਨਾ ਉੱਚੀ ਬੋਲੇਗਾ, ਨਾ ਚੌਂਕਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਉਹ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣੇਗਾ’’ (ਮੱਤੀ 12: 19)। ਉਸਦਾ ਬਿਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨਾ ‘‘ਅਤੇ ਲਤਾੜੇ ਹੋਏ ਕਾਨੇ’’ ਜਾਂ ਧੁਖਦੀ ਹੋਈ ਸਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ (ਆਇਤ 20)। ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਬਾਹਰ (ਇਦੋਮ, ਸੂਰ ਅਤੇ ਸੈਦਾ) ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਾਕਾਈ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਮਿਲਿਆ (ਮੱਤੀ 12: 18, 21)।

ਯਿਸੂ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਚੰਗਿਆਈ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਉਹ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਝੱਟ ਭੀੜ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਰਾਹ ਵੀ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣਨਾ (ਮੱਤੀ 10: 2-4; ਮਰਕੁਸ 3: 13-19; ਲੂਕਾ 6: 12-16)

ਯਿਸੂ ਨੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਪਣੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਬਾਰਾਂ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਦਿੱਤਾ।³⁰ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦਿਨ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹੀ ਬਚੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖ਼ਾਸ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮਰਕੁਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ‘‘ਕਿ ਉਹ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ, ਅਤੇ ਉਹ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਕਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ' (ਮਰਕੁਸ 3: 14)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਉਹਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਸਿੱਖਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਸੀ; ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਤਜਰਬਾ ਪਾ ਸੱਕਣ। ਇਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕੇ ਟਰੇਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਮਸੀਹ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੇ ਸੀ।

ਬਾਰੂਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਿਸੂ 'ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਗਿਆ,³¹ ਅਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਤ ਕੱਟੀ' (ਲੂਕਾ 6: 12)। ਸਾਡਾ ਹਰ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦੁਆ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਚੇਲੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਲਏ ਸਨ।³² ਦੁਆ ਦੀ ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਰਾਂ ਚੁਣ ਲਏ' (ਲੂਕਾ 6: 13)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੇ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ 'ਰਸੂਲ' ਆਖਿਆ (ਆਇਤ 13; ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 10:2)। ਰਸੂਲ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਘੱਲਿਆ ਹੋਇਆ।' ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਖੁਦ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮਕਸਦ ਹੋਰ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।³³

ਸੰਭਵ ਹੈ, ਬਾਰੂਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਹਿਮ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ 'ਬਾਰਾਂ' ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਖਾਸ ਮਤਲਬ ਸੀ; ਇਬਰਾਨੀ ਸੋਚ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਸ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਪੁਰਖੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਗੋਤਰ, ਹੁਣ ਯਿਸੂ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਸੀ।³⁴

ਮਰਕੁਸ ਦੀ ਚੇਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਇਵੇਂ ਹੈ।

... ਸ਼ਮਊਨ (ਜਿਹਦਾ ਨਾਉਂ ਉਹ ਨੇ ਪਤਰਸ ਵੀ ਰੱਖਿਆ) ਅਤੇ ਜ਼ਬਦੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਕੂਬ ਅਰ ਯਾਕੂਬ ਦਾ ਭਰਾ ਯੂਹੰਨਾ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਨਾਉਂ ਉਹ ਨੇ ਬਨੀ ਰੋਗਿਜ਼ ਰੱਖਿਆ ਅਰਥਾਤ ਗਰਜਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ³⁵) ਅਤੇ ਅੰਦ੍ਰਿਆਸ ਅਤੇ ਫ਼ਿਲਿੱਪੁਸ ਅਤੇ ਬਰਥੁਲਮਈ ਅਤੇ ਮੱਤੀ ਅਤੇ ਥੋਮਾ ਅਤੇ ਹਲਫ਼ੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ ਬੱਦਈ ਅਤੇ ਸ਼ਮਊਨ ਕਨਾਨੀ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾ ਇਸਕਰਯੋਤੀ³⁶ ਜਿਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਵਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ (ਮਰਕੁਸ 3: 16-19)।³⁷

ਲੂਕਾ ਦੀ ਸੂਚੀ ਇਵੇਂ ਹੈ:

ਸ਼ਮਊਨ ਜਿਹ ਦਾ ਨਾਉਂ ਉਸ ਨੇ ਪਤਰਸ ਵੀ ਧਰਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾ ਭਰਾ ਅੰਦ੍ਰਿਆਸ ਅਰ ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਅਰ ਫ਼ਿਲਿੱਪੁਸ ਅਰ ਬਰਥੁਲਮਈ। ਅਰ ਮੱਤੀ ਅਰ ਥੋਮਾ ਅਰ ਹਲਫ਼ੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਕੂਬ ਅਰ ਸ਼ਮਊਨ ਜਿਹੜਾ ਜ਼ੇਲੋਤੇਸ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਯਾਕੂਬ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਹੂਦਾ ਅਰ ਯਹੂਦਾ ਇਸਕਰਯੋਤੀ ਜਿਹੜਾ ਉਹ ਦਾ ਫੜਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਸੀ (ਲੂਕਾ 6: 14-16)।

ਮੱਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਚੀ ਕਾਫ਼ੀ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਹੈ (ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਬਾਰੂਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ)। ਪਰ ਤੁਲਨਾ ਲਈ ਇਸ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ:

ਬਾਰਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਇਹ ਨਾਉਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਮਊਨ ਜਿਹੜਾ ਪਤਰਸ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾ ਭਰਾ ਅੰਦ੍ਰਿਆਸ ਅਤੇ ਜ਼ਬਦੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾ ਭਰਾ ਯਹੂੰਨਾ। ਫ਼ਿਲਿੱਪੁਸ ਅਤੇ ਬਰਥੁਲਮਈ, ਥੋਮਾ ਅਤੇ ਮੱਤੀ ਮਸੂਲੀਆ, ਹਲਫ਼ੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ ਬੱਦਈ। ਸ਼ਮਊਨ ਕਨਾਨੀ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾ ਇਸਕਰਯੋਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਫੜਵਾ ਵੀ

ਦਿੱਤਾ (ਮੱਤੀ 10:2-4)।

ਚੌਥੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਸੂਚੀ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1 ਵਿਚ ਯਹੂਦਾ ਦੀ ਥਾਂ ਦੂਜੇ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ‘... ਪਤਰਸ ਅਰ ਯੂਹੰਨਾ ਅਰ ਯਾਕੂਬ ਅਰ ਅੰਦ੍ਰਿਆਸ ਅਰ ਫਿਲਿੱਪੁਸ ਅਰ ਥੋਮਾ ਅਰ ਬਰਥੁਲਮਈ ਅਰ ਮੱਤੀ ਅਰ ਹਲਫੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਕੂਬ ਅਰ ਸ਼ਮਉਨ ਜ਼ੇਲੋਤੇਸ ਅਰ ਯਾਕੂਬ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਹੂਦਾ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:13)।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਹੁੰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਮਕਸਦ ਹੈ (ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਾਧੂ ਭਾਗ ਵਿਚ ‘ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ’ ਵਾਲਾ ਚਾਰਟ ਵੇਖੋ)। ਉਦਾਹਰਣ ਵੱਜੋਂ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਪਤਰਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹਰ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪਤਰਸ ‘ਪਹਿਲਾ ਪੋਪ’ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਫੁਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕੀ ਸਮਰੱਥਾ ਕਾਰਣ ਉਹ ਚੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਭਾਵਕ ਆਗੂ ਬਣ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚ ਯਹੂਦਾ ਦਾ ਨਾਮ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਪਣੇ ਬਦਨਾਮੀ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹਨੂੰ ਵੱਖ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵੱਜੋਂ ਕਈ ਭਾਈਆਂ ਦੇ ਜੋੜੇ ਹਨ (ਅਤੇ ਥੱਦਈ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਹੈ ‘ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰ’ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ) ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਅਤੇ ਹਰ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਹੀ ਆਦਮੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਤਰਸ, ਪਹਿਲੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ, ਫਿਲਿੱਪੁਸ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ, ਜਦ ਕਿ ਹਲਫੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਕੂਬ ਤੀਜੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਹਰ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੀ ਥਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਪਤਰਸ, ਫਿਲਿੱਪੁਸ ਅਤੇ ਹਲਫੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਕੂਬ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਾਸ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ‘ਗਰੁੱਪ ਲੀਡਰ’ ਹੋਣਗੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਚੀਆਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਵੇਖੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ: ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਅੰਦ੍ਰਿਆਸ (ਯੂਹੰਨਾ 1:40, 41; ਮੱਤੀ 4:18), ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ (ਮੱਤੀ 4:21³⁸), ਫਿਲਿੱਪੁਸ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਬਰਥੁਲਮਈ³⁹ (ਯੂਹੰਨਾ 1:43, 45), ਅਤੇ ਮੱਤੀ (ਮੱਤੀ 9:9)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਚੇਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਪਹਿਲੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਬੁਲਾਹਟ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਅੰਦ੍ਰਿਆਸ, ਯਾਕੂਬ ਯੂਹੰਨਾ ਅਤੇ ਮੱਤੀ ਦੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੀ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਰੂਹਾਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਕਾਰਣ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ (ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਉਵੇਂ ਹੀ ਵੇਖਦਾ ਹੈ)। ਤੀਜੀ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬਦਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਿੱਤੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 10:1)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿਚ, ਮੈਂ ਇਕ ਹੋਰ ਜੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ‘ਯਹੂਦਾ ਇਕਸਰਯੋਤੀ ਸਣੇ।’

ਸਾਰ

ਬਾਰਾਂ ਚੇਲਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਾਲ ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮਿਲੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਦੋ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉ ਕੁਝ ਅੰਤਮ

ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਲੋਚਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਸਭ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਉਹ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਅਲੋਚਨਾ ਹੋਵੇਗੀ (ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਵੇਖਾਂਗੇ [ਮੱਤੀ 5: 11])। ਅਲੋਚਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ (ਵੇਖੋ 1 ਪਤਰਸ 4: 14-16) ਤਾਂ, ਅਲੋਚਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਨਾ ਜਾਓ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਕਰੋ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪਾਠ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਦੱਸ ਕੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ। ²ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਹਾਨ ਗਲੀਲੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਫ਼ਰਕ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਸੰਭਾਵਿਤ ਫ਼ਰਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸਹੀ ਤਰਤੀਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਤਰਤੀਬ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੱਸਦਾ। ³ਹੋਰ ਬੇਤੁਕੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਨ: ਕਿੱਲ ਠੁਕੀ ਜੁੱਤੀ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕ ਭਾਰ ਸੀ; ਇਕ ਬੰਦਾ ਇਕ ਰੋਟੀ ਲਿਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਦੋ ਜਣੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਲੇ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ⁴ਐੱਚ. ਆਈ. ਹੇਸਟਰ, *ਦ ਹਾਰਟ ਆਫ਼ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* (ਲਿਬਰਟੀ, ਮਿਜ਼ੋਰੀ: ਕਵਾਲਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1963), 142. ⁵ਵਾਰੇਨ ਡਬਲਯੂ. ਵਿਯਸਰਬੇ, *ਦ ਬਾਈਬਲ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਜਿਲਦ 1 (ਵ੍ਹੀਟਨ, ਇਲਿਨੋਇਸ: ਵਿਕਟਰ ਬੁਕਸ, 1989), 305. ⁶ਐਡਮ ਫ਼ਾਹਲਿੰਗ, *ਦ ਲਾਈਫ਼ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਾਈਸਟ* (ਸੇਂਟ ਲੂਈਸ, ਮਿਜ਼ੋਰੀ: ਕੰਕੋਰਡੀਆ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1936), 195. ⁷ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਸੱਬਤ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ⁸*ਮਸੀਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ*, 1 ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ 'ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਪਰਬ' ਚਾਰਟ ਵੇਖੋ। ⁹ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਏ. ਟੀ. ਰੋਬਰਟਸਨ, *ਏ ਹਾਰਮਨੀ ਆਫ਼ ਦ ਗੋਸਪਲ ਫ਼ਾਰ ਦ ਸਟੈਂਡੈਂਟਸ ਆਫ਼ ਲਾਈਫ਼ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਾਈਸਟ* (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਰੋਏ, 1950), 267-70. ¹⁰*ਮਸੀਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ*, 1 ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ 'ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ' ਪਾਠ ਵੇਖੋ।

¹¹ਅਜਿਹੇ ਛੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਭ ਸਫ਼ਾਈਆਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ¹²ਯਿਸੂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਸਫ਼ਾਈ ਲਈ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵੇਖੋ, 'ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਤੁੱਲ'। ¹³ਜੇਮਸ ਬਰਟਨ ਕਾਫ਼ਮੈਨ, *ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਜੌਨ* (ਆਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਫ਼ਰਮ ਫ਼ਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1974), 158. ¹⁴ਅਸੀਂ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਗਲੀਲ ਵਿਚ ਮੁੜ ਜਾਣ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਣ ਸਨ; ਅਗਲੀ ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਸਿਨਾਗੋਗ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ। ਮੱਤੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਸਿਨਾਗੋਗ ਵਿਚ ਉਹੀ ਫ਼ਰੀਸੀ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 12:2, 9)। ਮਰਕੁਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਸਿਨਾਗੋਗ ਸਮੁੰਦਰ (ਗਲੀਲ ਦੀ ਝੀਲ) ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 3:5-7)। ¹⁵ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪਸਾਹ ਦੇ ਛੇਤੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿੱਟੇ ਜੌਆਂ ਦੇ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ¹⁶ਲੂਕਾ ਮੁਤਾਬਕ, ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਮੱਤੀ ਅਤੇ ਮਰਕੁਸ ਮੁਤਾਬਕ ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ¹⁷ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਦਾਹਰਣ ਇਹ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਯਹੂਦੀ

ਅਗੂਆਂ ਦਾ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਹਨੂੰ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਗਲਤ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।¹⁸ ‘ਕੁਝ’ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ, ਪਰ KJV ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਵਾਕ ਵਿਚਲੇ ਜ਼ੋਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।¹⁹ NASB ਵਿਚ ਹੋਸ਼ਿਆ 6:6 ਵਿਚ ਦਯਾ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ’ ਹੈ, ਪਰ KJV ਵਿਚ ‘ਦਇਆ’ ਹੀ ਹੈ।²⁰ ਇਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਾਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਹੈਕਲ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੀਜ਼ (ਜਾਂ ਸ਼ਖ਼ਸ ਜੇ ਕੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ) ਖੁਦਾ ਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦਾ ਸੀ।

²¹ ਮੱਤੀ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 12:9)।²² ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਯਹੂਦੀ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ-ਏ-ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ।²³ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਸਤਵੇਂ ਦਿਨ ਵੈਦਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ। (ਐਲਫ਼ਰੇਡ ਏਡਰਸੋਮ, *ਦ ਲਾਈਫ਼ ਐਂਡ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ਼ ਜੀਜ਼ਸ ਦ ਮਸਾਯਾਹ*, ਨਿਊ ਅਪਡੇਟਡ ਵਰਜ਼ਨ [ਪੀਥੋਡੀ, ਮੈਸਾਚੂਏਟਸ: ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1993], 515)।²⁴ ਇਕ ਹੋਰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਥਾਂ ਬਲਦ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ (ਲੂਕਾ 14:5)। ਕਈਆਂ ਨੇ ਸਭਾ ਵਿਚ ਨਾ ਜਾਣ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ‘ਬਲਦ ਨੂੰ ਕੱਢਣ’ ਦਾ ਰੂਪਕ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ‘ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬਲਦ ਬਾਰ ਬਾਰ ਖੂਹ ਵਿਚ ਡਿੱਗਦਾ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਉਸ ਬਲਦ ਨੂੰ ਤਾਂ ਵੇਚ ਦਿਓ ਜਾਂ ਫਿਰ ਖੂਹ ਹੀ ਪੂਰ ਦਿਓ!’²⁵ ਫ਼ਰੀਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹੋਰੋਦੇਸ ਮਹਾਨ ਦੀ ਕਾਫ਼ਰ/ਗ਼ੈਰ ਕੌਮ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਸਨ।²⁶ ਜੇ. ਡਬਲਯੂ. ਮੈਕਗਰਾਥ ਅਤੇ ਫ਼ਿਲਿਪ ਵਾਈ. ਪੈਂਡਲਟਨ *ਦ ਫ਼ੋਰਫੋਲਡ ਗੋਸਪਲ ਆਫ਼ ਏ ਹਾਰਮਨੀ ਆਫ਼ ਦ ਫੋਰ ਗੋਸਪਲਜ਼* [ਸਿੰਸਿਨਾਟੀ: ਸਟੈਂਡਰਡ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1914], 198)।²⁷ ‘ਇਦੂਮੀਆ’ ਸ਼ਬਦ ‘ਏਦੋਮੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼’ ਲਈ ਹੈ (‘ਇਦੂਮੀਆ’ ਸ਼ਬਦ ‘ਏਦੋਮ’ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਹੈ)। ਹੋਰੋਦੇਸ ਮਹਾਨ ਏਦੋਮੀ/ਇਦੂਮੀ ਸੀ।²⁸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਲਈ, ‘ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚਲੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਫ਼ਰ’ ਨਕਸ਼ਾ ਵੇਖੋ।²⁹ ਇਸ ਵਾਰ ਫੇਰ ਭੀੜ ਨੇ ਯਿਸੂ ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਪੁਲਪਿਟ (ਮੰਚ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕ ਬੇੜੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਬੇੜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹੋਈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।³⁰ ਇਹ ਸ਼ਿਗਰਦੀ ਦਾ ਤੀਜਾ ਚਰਣ ਸੀ— ਕੁਝ ਚੁਣਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਲਈ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਚਰਣ।

³¹ ਅਸੀਂ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਇਹ ਪਹਾੜ ਕਿਹੜਾ ਸੀ। ਜੇ ਲੂਕਾ 6 ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਮੱਤੀ 5–7 ਵਿਚਲੇ ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਰਗਾ ਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਾੜੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਮੱਤੀ 5:1; ਲੂਕਾ 6:12, 17)। ਇਕ ਪਹਾੜ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਫ਼ਰਨਾਹੂਮ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦੀਆਂ ਦਾ ਪਹਾੜ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੱਤੀਨ ਦੇ ਸਿੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਹਾੜ ਹੈ।³² ਇਹ ਸ਼ਿਗਰਦੀ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੀ ਬੁਲਾਹਟ ਦਾ ਦੂਜਾ ਚਰਣ ਸੀ।³³ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਸੂਲ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 3:1)। ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ‘ਰਸੂਲ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਲਈ ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 14:14; ਰੋਮੀਆਂ 16:7; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 8:23; ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 2:25 (ਕਈ ਥਾਂ ਇਸ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।³⁴ ਬਾਰਾਂ ਗੋਤਰਾਂ ਅਤੇ ਬਾਰਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸੰਕੇਤਕ ਸਬੰਧ ਲਈ ਮੱਤੀ 19:28 ਲੂਕਾ 22:30 ਵੇਖੋ।³⁵ ਇਸ ਉਪਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਸੇ ਦੀ ਛੂਹ ਹੋਵੇਗੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸੰਭਵ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਣ ਬੁਲਾਇਆ (ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 9:51–56; ਮਰਕੁਸ 9:38)। ਯਿਸੂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੁਭਾਅ ਸੱਜ ਕੇ ਸੁਧਰ ਗਿਆ ਸੀ।³⁶ ‘ਇਸਕਰਯੋਤੀ’ ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਕਰਿਯੋਤ ਤੋਂ’ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਸੰਕੇਤ

ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾ ਉਸ ਨਗਰ ਤੋਂ ਸੀ (ਪੜ੍ਹੋ ਯਹੋਸ਼ੁਆ 15:25)। ਕਰਿਯੋਤ ਯਹੂਦੀਆ ਵਿਚ ਸੀ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਸਭ ਚੇਲੇ ਗਲੀਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ।³⁷ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਥੋਮਾ ਨੂੰ ‘ਦਿਦਮੁਸ’ (‘ਜੁੜਵਾਂ’) ਵੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 11:16)। ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਾਂਗੇ।³⁸ ਯੂਸੁਫ਼, ਸ਼ਾਇਦ ਯਾਰੂਬ ਦੇ ਨਾਲ, ਯਿਸੂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਚੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ।³⁹ ਕਈਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਤੁਲਮਈ ਯੂਹੰਨਾ 1:45-51 ਵਾਲਾ ਨਥਾਨੀਏਲ ਸੀ।